

GŁOS PORANNY

DZIENNIK SPOŁECZNY, POLITYCZNY I LITERACKI

Redakcja: Piotrkowska 101. Telefony: 144-44, 177-77. Redaktor przyjmuje od godz. 6-ej — 7-ej wieczorem. Cena 20 groszy. Administracja: Piotrkowska 70. Telefon 22-222. Tel. nocny 144-44, Nr. konta P.K.O. 66.155 i 64.730

Zamach na Dollfussa

Żołnierz, wydalony ze służby, Rudolf Tertil dał do niego dwa strzały w gmachu parlamentu

Jedna z kul przebiła ubranie, druga zaś trafiła w przedramię

Po nałożeniu opatrunku Dollfuss udał się do swego mieszkania

Sprawca zamachu jest narodowym-socialistą.

Twierdzi, iż nie miał zamiaru zabić kanclerza.

WIEDEN, 3.X. (PAT.). Na kanclerza Dollfussa dokonano zamachu w chwili, gdy opuszczał zebranie polityczne. Kanclerz ranny jest w rękę i w piersi. Napastnika aresztowano. Kanclerza przewieziono do szpitala.

WIEDEN, 3 X. (PAT.). Wiedeńskie biuro korespondencyjne donosi: Na kanclerza dr. Dollfussa został dziś o godz. 14 min. 15 dokonany zamach przez młodego człowieka w gmachu parlamentu. Sprawca, b. st. żołnierz 3 pułku piechoty, zjawił się na 2 godziny przed przybyciem kanclerza w parlamencie i oświadczył, że musi oddać kanclerzowi listy. Kiedy kanclerz o godz. 14.15 wyszedł z sali posiedzeń, sprawca zamachu dał do niego DWA STRZAŁY.

Kanclerz został przewieziony natychmiast na stację ratunkową, gdzie lekarze dokonali zdjęcia rentgenowskiego i stwierdzili co następuje: jedna kula otarła się o lewą stronę klatki piersiowej, przebiła ubranie, nie wywołując jednak żadnego obrażenia. Druga kula

TRAFIŁA KANCLERZA W PRAWE PRZEDRAMIĘ I PRZESTRZELIŁA JE,

przechodząc jednak tuż pod skórą, nie naruszyła ani nerwów, ani naczyń krwionośnych.

Stan kanclerza jest stosunkowo dobry. Natychmiast po zdjęciu rentgenowskim odwiedził kanclerza wiekanclerz Fey i minister Schmitz.

Kanclerz po oczyszczeniu rany i założeniu opatrunku, UDAŁ SIĘ SAMOCHODEM DO SWEGO MIESZKANIA.

Kanclerz obejmie dalej kierownictwo agend rządowych, po zostanie jednak narazie w domu. Sprawca zamachu, nazwiskiem Rudolf Tertil, został aresztowany.

Szczegóły zamachu

WIEDEN, 3 X. (PAT.). Dzienniki wiedeńskie ogłaszają następujące szczegóły zamachu: Tertil strzelił dwukrotnie do kanclerza Austrii w chwili, gdy ten szedł w towarzystwie ministra handlu Stockingera. Stockinger rzucił się na Tertila i wyrwał mu z rąk rewolwer. Kanclerz Dollfuss rwał:

„Zdaje mi się, że jestem trafiony“.

potem sam zdjął surdut. Na prawym rękawie koszuli widać było

wielką krwawą plamę.

Na odgłos strzałów wybiegli posłowie chrześcijańsko - społeczni z sali posiedzeń i rzucili się na zamachowca,

policzując go kilkakrotnie. Stan zdrowia kanclerza był w godzinach wieczornych nadal pomyślny.

Za knowania narodowo-socialistyczne

WIEDEN, 3. 10. (PAT.). Kanclerz Dollfuss bawił na posiedzeniu klubu chrześcijańsko - społecznego. Po ukończeniu posiedzenia kanclerz wyszedł do kuluarów parlamentu. Już przedtem zauważył pewnego młodego człowieka, który niespokojnie kręcił się po kuluarach.

Na zapytanie agenta policyjnego czego sobie życzy, odpowiedział, że ma do oddania kanclerzowi dwa listy. Agent oświadczył, że listy te odbierze i wręczy kanclerzowi. W chwili gdy kanclerz wyszedł z sali posiedzeń klubu chrześcijańsko - społecznego, detektyw oddał mu obydwie listy. Równocześnie sprawca zamachu dał dwa strzały do kanclerza.

Sprawca zamachu został natychmiast aresztowany. Jest to były żołnierz, wydalony ze służby za knowania narodowo - socialistyczne.

Kanclerz Dollfuss przed mikrofonem

WIEDEN, 3. 10. (PAT.). Dziś o godz. 20 wygłosił kanclerz Dollfuss przez radio przemówienie, w którym podziękował ludności za okazaną sympatię i zaznaczył, że tylko rządzeniem Opatrzności udało uniknąć wielkiego niebezpieczeństwa. Kanclerz będzie sam dalej kierował podległymi mu działaniami administracji i spodziewa się, że już pojutrze będzie mógł urzędować w gmachu kanclerskim.

Tertil — hitlerowiec

WIEDEN, 3 X. (PAT.). — Socjal - demokratyczna „Korespondencja“ ogłasza następujące oświadczenie: „Twierdzenie jednego z dzienników, jakoby sprawca zamachu na kanclerza, Tertil, był członkiem socjal - demokratycznego związku wojskowego, jest zupełnie fałszywe. Dochodzenie stwierdziło, że Tertil i jego rodzina są czynnymi członkami stronnictwa narodowo - socialistycznego.“

WIEDEN, 3 X. (PAT.). — Dzienniki wieczorne stwierdzają, że sprawca zamachu na kanclerza Dollfussa Rudolf Tertil, ur. w r. 1911, jest zagorzałym zwolennikiem stronnictwa narodowo - socialistycznego. Brat jego niedawno chciał przedostać się do legjonu austriackiego w Bawarii. Na gra-

nicy austriacko - bawarskiej został on przychwycony przez władze austriackie i ukarany kilkutygodniowym aresztem. Ojczym Tertila dr. Guenther Tertil był również zwolennikiem stronnictwa narodowo - socialistycznego. Tertil został przed 3-ma miesiącami wydalony z wojska za agitację narodowo - socialistyczną.

Biurowolfa donosi, iż sprawca zamachu miał podczas pierwszego przesłuchania twierdzić, że nie jest narodowym socjalistą i jakoby oświadczył, że należał poprzednio do socjal - demokratycznej Wehrverband.

Pobudki zamachowca

WIEDEN, 3 X. (PAT.). Badany przez policję sprawca zamachu na kanclerza Dollfussa Tertil zeznał, że NIE MIAŁ ZAMIARU ZABIĆ KANCLERZA, chciał tylko zwrócić uwagę, że JEST PEWNA OSOBA, KTÓRA NADAJE SIĘ NA STANOWISKI KANCLERZA.

Nazwiska tej osoby Tertil jednak nie wymienił.

Rewizje, przeprowadzone u przyjaciół Tertila, nie dały rezultatów.

„Nazi“ umywają ręce

BERLIN, 3 X. (PAT.). — W związku z zamachem na kanclerza Dollfussa ogłoszony został przez Korespondencję

Narodowo - socialistyczną komunikat, podkreślający, że partia narodowo - socialistyczna zawsze potępiała i

odrzucała tego rodzaju akty gwałtu i że nigdy nie posługiwała się podobnymi środkami walki politycznej, zaś żywiły, nieuznające tej zasady bezwzględnie wydała ze swych szeregów.

„Zamach austriacki — głosi komunikat — świadczy, że rozstrój wewnętrzny Austrii poszedł już daleko, i że zbrodnicze elementy marksistowskie uznają obecny moment za odpowiedni do działania“.

„Berliner Tageblatt“ donosi, że Tertil w czasie przesłuchania oświadczył, iż do zamachu skłoniły go stosunki, panujące w Austrii.

Ponieważ nikt nie odważył się wystąpić przeciwko systemowi gwałtu rządu Dollfussa, Tertil zdecydował się pokazać ludowi, kto potrafi wyprowadzić masę z biedy.

Manifestacje w Wiedniu

WIEDEN, 3. 10. (PAT.). Wiadomość o zamachu rozeszła się lotem błyskawicy po mieście, wywołując wszędzie oburzenie przeciw sprawcy i współczucie dla kanclerza. Tłum publiczności zebrał się przed gmachem parlamentu i przed miesz-

(Dokończenie na str. 3)

Obwieszczenie.

Termin zamknięcia subskrypcji 6% Pożyczki Narodowej, ustalony pierwotnie na dzień 7 października 1933 r. skracca się do dnia 5 października 1933 r.

Do dnia 7 października 1933 r. subskrypcję przyjmować będą jedynie Kasy Urzędów Skarbowych od osób, pragnących nabyć obligacje 6% Pożyczki Narodowej za należności od Skarbu Państwa, stosownie do obwieszczenia Ministra Skarbu z dnia 16 września 1933 r. (Monitor Polski z dnia 20 września 1933 r. Nr. 216).—

(—) Stefan Starzyński

KOMISARZ GENERALNY
POŻYCZKI NARODOWEJ

Warszawa, dnia 2 października 1933 r.

Ordynacja podatkowa

We wczorajszym „Głosie Porannym” sprecyzowaliśmy stanowisko kupiectwa wobec projektu ordynacji podatkowej, nadesłanego do zainicjowania przez min. skarbu.

Sfery gospodarcze wypowiedziały się przeciwko ordynacji podatkowej w jej obecnej formie. Jakkolwiek nie można zaprzeczyć, iż zaletą ordynacji jest jednolite unormowanie sposobu wymierzania i ściągania wszystkich podatków co dotychczas nie było unormowane w sposób zasadniczy, to jednak z drugiej strony ordynacja wprowadza szereg przepisów, które dla życia gospodarczego są wprost niebezpieczne.

Zniesienie komisji szacunkowych i przerzucenie wymiaru podatków na urzędy skarbowe wprowadza dowolność wymiarów, bardzo groźną dla życia gospodarczego szczególnie obecnie w okresie kryzysu. Dlatego należy wypowiedzieć się za utrzymaniem komisji szacunkowych, natomiast należałoby znieść komisje odwoławcze i zastąpić je utworzonymi specjalnymi sądami administracyjno-skarbowymi z udziałem czynnika obywatelskiego.

Palącym postulatem jest całkowita jawność postępowania wymiarowego i odwoławczego, gdyż tylko ta jawność gwarantuje płatnikowi racjonalny wymiar podatku.

Wreszcie ordynacja winna usunąć dotychczasową dowolność władz skarbowych przy odrzucaniu i dyskwalifikowaniu ksiąg handlowych. Dotychczasowe praktyki władz skarbowych spowodowały niejednokrotnie ruinę gospodarczą płatników.

Sfery gospodarcze zgadzają się na ordynację podatkową, która za projektowana została celem unormowania i ujednostajnienia wymiaru i ściągania podatków, ale nie może to być ordynacja fiskalna, lecz taka tylko, która istotnie uporządkuje nieunormowane stosunki.

Stanowisko sfery gospodarczych Polski przedstawione będzie na zjeździe związku izb, który obradować będzie specjalnie nad tą sprawą w sobotę i niedzielę dnia 7 i 8 b. m. poczem cały projekt ordynacji podatkowej przedstawiony zostanie przez związek izb w terminie do 10 b. m. min. skarbu, prof. Zawadzkiemu, a następnie ordynacja podatkowa ogłoszona zostanie w postaci dekretu prezydenta Rzpli tej Polskiej. K.

Jak sporządzać bilanse?

Nowe rozporządzenie nie uwzględnia postulatów sfer gospodarczych

Jak już doniósł wczorajszy „Głos Poranny”, rada ministrów przyjęła projekt rozporządzenia P. R. o bilansowaniu w przedsiębiorstwach przemysłowych i kupieckich.

Projekt zawiera 8 artykułów, nad którymi warto się zastanowić.

Art. 1 brzmi:

Osoby prawne, obowiązane do prowadzenia ksiąg handlowych powinny „sporządzać bilanse, zamknięcia rachunkowe oraz sprawozdania roczne z zachowaniem postanowień rozporządzenia niniejszego. Rozporządzenie to nie dotyczy spółek firmowych (jawnych) i komandytowych, a nadto przedsiębiorstw bankowych i zakładow ubezpieczeń”.

Jak zatem widać z brzmienia tego artykułu rozporządzenie to miałyby nie dotyczyć jawnych spółek firmowych, jednoosobowych firm, lecz tylko osób prawnych.

Zachodziłoby zatem pytanie, jakich osób prawnych dotyczy to rozporządzenie?

Art. 6 również mówi o rozciągnięciu tego rozporządzenia, a mianowicie:

„Pozostają w mocy przepisy, dotyczące zasad sporządzania bilansów, zamknięć rachunkowych i sprawozdań, wydane dla poszczególnych rodzajów osób prawnych, objętych art. 1”.

Artykuł ten wyraźnie zaznacza, że poza ramami rozporządzenia będące przepisy, pozostają w mocy. Należy zatem sądzić, że przepisy o księgowości w spółkach akcyjnych, zawarte w art. 103 — 112 Ust. o Sp. Akc. pozostają nadal w mocy i to rozporządzenie nie dotyczy wogóle spółek akcyjnych.

W takim razie rozporządzenie rozciągałoby się tylko na spółki firmowo-komandytowe i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością, wyłączone wszelkie inne przedsiębiorstwa, co wyraźnie w artykule 1 zaznaczone.

Ten podział przedsiębiorstw stosownie do ich rodzaju odnośnie prowadzenia księgowości nie wydaje się korzystnym i bodaj czy nie, przeciwnie, pożądaną byłaby unifikacja przepisów odnośnie sposobu prowadzenia księgowości oraz sporządzania bilansów.

Jeśli chodzi o samą istotę rozporządzenia, to zawarta jest ona w artykule 2, który porusza wszystko, pozostawiając nenne artykuły nadaniu kompetencji ministrowi przemysłu i handlu w porozumieniu z ministrem skarbu do wydania w drodze rozporządzenia szczegółowych przepisów, terminu zastosowania ważności rozporządzenia, sankcje karne (art. 5) stosujące art. 280 K. K. z roku 1932 itd.

Art. 2 zatem brzmi: „W bilansach, zamknięciach rachunkowych oraz sprawozdaniach rocznych należy szczegółowo uwiarygodnić wszystkie dane, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu i rozwoju gospodarczego osoby prawnej.

W szczególności należy w bilansie ujawnić majątek znajdujący się w nieruchomościach, ruchomościach, gotówce, papierach procentowych, wierzytelnościach, kaucjach, udziałach i zapasach, jako też wszystkie zobowiązania. Sprawozdania roczne powinny szczegółowo wykazać koszty administracji, fabrykacji, oraz koszty finansowe, jako to wynagrodzenia naczelnym władz personalu administracyjnego i technicznego, zarobki robotników, świadczenia socjalne oraz odsetki od pożyczek krajowych i zagranicznych”.

Ustęp pierwszy tego artykułu uogólniający obowiązek uwiarygodnienia w bilansach i sprawozdaniach rocznych wszystkich danych, które niezbędne są do dokładnego przedstawienia stanu i rozwoju gospodarczego osoby prawnej jest słuszny i zrozumiały. Tem niemniej jednakże treść tego jest już objęta odnośnymi artykułami Ust. o Sp. Akc. oraz dekretu Nacz. Państwa o sp. z ogr. odp., dlatego też istota jest niekonieczna, tembardziej, iż w kompetencji swej rozporządzenie jest ograniczone.

Ustęp drugi artykułu 2-go wyszczególnia rodzaje składników majątkowych, które winny być wymienione w bilansach. Rzecz prosta, że takie wyszczególnienie nie jest i nie może być ścisłe, albowiem zbyt wiele jest rodzajów składników majątkowych w różnego rodzaju przedsiębiorstwach, aby zgóry takowe mogły być objęte ramowo określonymi nazwami, słuszniej byłoby powiedzieć „cały ruchomy i nieruchomy majątek, wyszczególniony podług składników majątkowych, z podaniem ich nazw i sumy ogólnej”.

Jeśli chodzi o stronę bierną, to redakcja artykułu tego opiewa „jako też wszystkie zobowiązania”. Rzecz prosta, że wszystkie zobowiązania, jako takie, w żaden sposób nie mogą być ujawniane w bilansach, jest to bowiem technicznie niewykonalne.

Zachodzi w danym wypadku zatem redakcyjna pomyłka, należałoby być może powiedzieć „wszystkie rodzaje zobowiązań ujęte każdy rodzaj w sumie ogólnej”.

Faktycznie bilanse są niezależnie od tego projektu rozporządzenia w myśl istniejących zasad prawidłowej księgowości w ten właśnie, a nie w inny sposób sporządzane, tak, iż rozporządzenie to nie wprowadzałoby zgoła nic nowego w życie.

Wymogi odnośnie sposobu sporządzania sprawozdania są niezupełnie trafne, albowiem w przedsiębiorstwach o mniejszych rozmiarach wyszczególnianie poszczególnych rodzajów kosztów albo nawet poszczególnych rodzajów odsetków od pożyczek; odsetków zagranicznych oddzielnie i odsetków krajowych oddzielnie, nie może być istotnym dla samego sprawozdania i jego przejrzystości, wręcz przeciwnie, mnogość cyfr i nazw wydatków powodowałaby trudność orientacji w labiryntie nazw i cyfr.

W tych warunkach izby zajęły w stosunku do tego projektu rozporządzenia negatywne stanowisko, które można całkowicie podzielić.

Nowe rozporządzenie o sposobie bilansowania powinno być częścią nowego rozporządzenia o księgach handlowych, opartego na nowym projekcie kodeksu handlowego, jednolite dla wszystkich przedsiębiorstw i oparte na podstawach szerszych po zaciągnięciu odnośnych opinii fachowych organizacji księgowych, organizacji gospodarczych i księgowych przysięgłych.

J. FAJL
Księgowy przysięgły
przy S. O. w Łodzi

Tomaszów eksportuje do Persji!

Poważna poprawa w przemyśle włókienniczym

Tomaszów - Maz. jest jednym z nielicznych miast, którego podstawą egzystencji był i jest przemysł włókienniczy.

Przed wojną światową wyroby wełniane, wyróżniające się swą doborową jakością znane były nie tylko w Polsce, lecz w najodleglejszym nawet zakątku Rosji. Podczas wojny światowej fabryki gospodarka okupantów - niemieców,

którzy rekwirowali surowce i niszczyli warsztaty pracy, doprowadziła do tego, że życie przemysłowe zupełnie zamarło.

Z chwilą zawarcia pokoju przemysł tomaszowski stopniowo zaczął się uruchamiać.

W latach powojennych przemysł ten przeżywał rozmaite fazy rozwoju; ostatnio zaś przez dłuższy okres panował zastój, który w ubiegłym sezonie znacznie osłabł — obecnie nietylko zupełnie minął, ale nastąpiło silne, dawno nienotowane ożywienie, przypominające poniekąd przedwojenny ruch sezonowy. Przyczynił się zmniejszenie, słą konieczności, produkcji przez przedwojenne większe firmy przemysłowej, co łącznie z likwidacją szeregu większych fabryk włókienniczych, wytworzyło proporcję nalną do zapotrzebowania produkcję.

Nie można pominąć charakterystycznego pow. zjawiska. Nie wielki przemysł odrywał główną rolę w produkcji. Prawie cały przemysł ten zróżnicowany został obecnie w rękach nowopowstałych po wojnie t. zw. średnich fabrykantów. Oni właśnie zatrudniają warsztaty pracy czynne przez cały tydzień.

Odczuwa się silny brak zimowego towaru, szczególnie paltowego, a w związku z tem odpowiednio ustaliły się ceny.

Okres chaosu bezkalkulacyjnej konkurencji minął. Sprzedaż odbywa się po większej części za gotówkę; pierwszorzędni zaś odbiorcy otrzymują krótkoterminowy kredyt. Podkreślić należy doniosły fakt zakupu towarów przez odbiorców z Persji, co stwarza dobre horoskopy na przyszłość.

W związku z powyższym wytyczalność jest dobra. Od dość dawna nie notowano większych niewypłacalności.

W innych branżach wytwórczości stagnacja narażenie panuje w dalszym ciągu.

Również w drobnym handlu, sklepach i u rzemieślników nie daje się narażenie zauważyć polepszenia dotychczasowej sytuacji.

Dolar w Łodzi słabszy

Pod wieczór notowano 5,65

Na skutek wiadomości, otrzymanych z giełd zagranicznych, wczoraj zaobserwowano poważniejszy spadek kursu dolarów i funtów. Bank Polski obniżył kurs dolara do zł. 5,65. Również obniżony został przez Bank Polski kurs funtów angielskich do zł. 27,31. W związku ze spadkiem kursów, popyt dolarów oraz funtów w Banku Polskim wydatnie się zwiększyła. Do godziny 10 rano Bank Polski zakupił około 10 tysięcy dolarów. Popyt funtów była znacznie mniejsza, posiadaczy prywatnych tej waluty jest w Łodzi mniej.

Poważne zwiększenie się podaży dolarów zanotowano również na rynku prywatnym, wobec kompletnego braku odbiorców, obroty pozagiełdowe były minimalne i transakcje zawierano w wyjątkowych jed-

nie wypadkach i na bardzo małe sumy. Kurs dolarów notowano od zł. 5,65 — 5,68 rano i 5,60 — 5,65 po południu. Dolarzy złote utrzymały się w granicach dotychczasowych, kształtując się od zł. 9,02 w ządaniu do zł. 9 w placeniu i tutaj też był słaby, zapotrzebowanie na dolary złote było minimalne przy dostatecznej zupełnie podaży.

Wobec jednoczesnego spadku funta, który w obrotach prywatnych kształtował się w granicach od zł. 27,20 do zł. 27,30, zapotrzebowanie na tę walutę wydatnie się zmniejszyło i ograniczało się do zakupów minimalnych jedynie ilości.

Pozostałe waluty zagraniczne, jak marki niemieckie oraz franki francuskie były zupełnie bez zapotrzebowania, tak, że nawet orjentacyjnych ich kursów, jakie obowiązywały w obrotach prywatnych, pozagiełdowych, nie można było ustalić. (ag)

PROFESOR
Stanisław Nirnstein
udziela lekcji gry fortepianowej początkującym
jak i zaawansowanym.
WARUNKI BARDZO DOSTĘPNE
ul. Traugutta Nr. 12   prawa oficyna, III p.

